

О С О Б Е Н О   М Н Е Н И Е
на съдиите Станислав Димитров и Николай Павлов
по к.д. № 4/97 г.

Не споделяме приетото от Конституционния съд тълкуване с решението по горепосоченото дело, че изразът "национално значение", употребен в чл.18, ал.1 от Конституцията, се отнася само до парковете.

Според нас този израз се отнася както до парковете, така и до водите и горите. Съображенията ни са следните:

В чл.18, ал.1 от Конституцията са изброени редица обекти, които са изключителна държавна собственост. Те са разделени на две основни категории. Едната категория обекти са определени безусловно от самата Конституция като изключителна държавна собственост. Тяхната характеристика не може да се променя със закон, а само с изменение на Конституцията. Това са подземните богатства /всички/, крайбрежната плажна ивица /цялата/ и републиканските пътища /всички от тази категория пътища/. Очевидно е, че конституционният законодател е установил такъв режим поради особено важното стратегическо значение на тези обекти за държавата. Те са поставени в началната част на разпоредбата на чл.18, ал.1 от Конституцията и съвсем категорично са отделени от останалите обекти в текста на разпоредбата с думите "както и", след които са изброени другата категория обекти – водите, горите и парковете с национално значение, природните и археологическите резервати. Тази категория обекти могат да бъдат определени за изключителна държавна собственост със закон. Те са разпределени в конституционната

норма на две подгрупи. Законът може да определи водите, горите и парковете за изключителна държавна собственост, но само ако имат национално значение. Онези от обектите, които нямат национално значение, не могат да бъдат обявени от закона за изключителна държавна собственост. Законодателят трябва да се съобразява с това конституционно ограничение. Природните и археологическите резервати могат да бъдат обявявани за изключителна държавна собственост със закон независимо от това дали са с национално значение.

Неправилно е разбирането, че терминът "национално значение" трябва да се отнесе единствено към парковете, тъй като в световната практика само парковите територии обичайно се дефинирали така. На първо място обявените за национални паркове почти във всички случаи включват и обширни водоеми и залесени територии, а не само затревени площи и цветя. Това означава, че те включват и води и гори с национално значение. На второ място и територии заети само от гори и/или водни площи могат да бъдат обявени от закона за изключителна държавна собственост, но само ако имат национално значение. Граматическото тълкуване на текста недвусмислено сочи, че употребеният в него израз "национално значение" се отнася до трите вида обекти – водите, горите и парковете. Ако се отнасяше само до парковете би било записано: ...водите, горите, парковете с национално значение, природните и археологическите резервати, определени със закон, са изключителна държавна собственост. В конституционният текст обаче са изброени последователно "водите, горите и парковете", като към всичките изброени три вида обекти е отнесено общото понятие "национално значение".

Между "горите" и "парковете" е поставен съюзът "и", а не запетайка. Този съюз "и" свързва "парковете" с изброените преди това "водите, горите".

В решението по горепосоченото дело се изхожда от погрешната концепция, че със закон се определя режима на всички обекти, посочени в разпоредбата на чл.18, ал.1 от Конституцията, включително и подземните богатства, крайбрежната плажна ивица и републиканските пътища. Вече посочихме, че тази категория обекти са определени за изключителна държавна собственост от Конституцията, а не от закона. Възприетото в решението тълкуване поставя в несигурност жизнени интереси на държавата.

С оглед на тези съображения намираме, че диспозитивът на решението следваше да гласи: "Изразът "национално значение", употребен в чл.18, ал.1 от Конституцията се отнася до водите, горите и парковете".

Такава редакция /според нас точната/ би спестила втория абзац в диспозитива, който не е съобразен с конституционния текст. Освен това този абзац излиза извън предмета на искането, в несъответствие с разпоредбата на чл.22, ал.1 ЗКС.

СТАНИСЛАВ ДИМИТРОВ:

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: